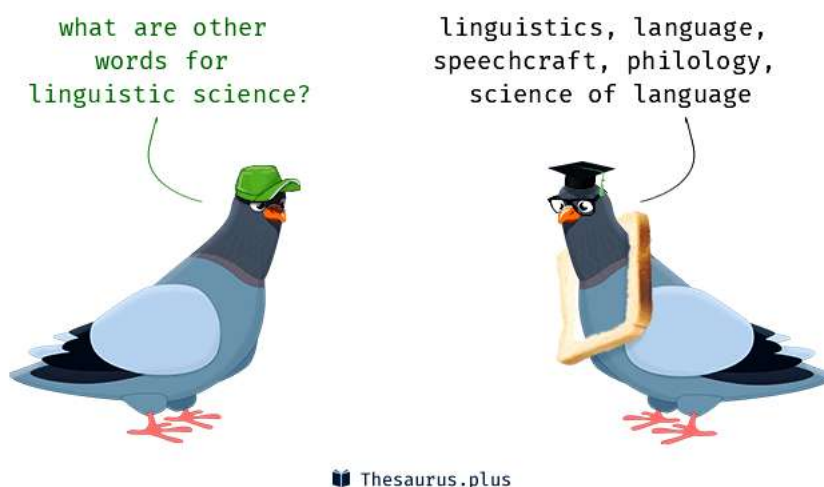

А. Е. Вербицька

ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Методичні рекомендації для виконання завдань поточного модульного контролю

Для студентів III курсу факультету іноземної філології (денної та заочної форм навчання)

Луцьк – 2019

УДК 001.891(072)

В 31

Рецензенти:

Макарук Л. Л., кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки;

Сніховська І. Е., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської мови Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Вербицька А. Е.

Основи наукових досліджень: методичні рекомендації для виконання завдань поточного модульного контролю. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки

У робочій навчальній програмі описані предмет, мета й основні завдання курсу «Основи наукових досліджень», вказані основні вимоги до умінь та навичок, що їх мають набути студенти, окреслено тематичний план змістових модулів, виділено завдання для самостійної та індивідуальної роботи, описано критерії оцінювання знань студентів. Методичні рекомендації щодо виконання завдань поточного модульного контролю, індивідуальних завдань, семінарських занять допоможуть студентам опанувати норми та канони сучасного наукового дискурсу.

УДК 001.891(072)

В 31

© Вербицька А. Е. 2019

1. ОСНОВНІ ЦІЛІ КУРСУ Й КОМПЕТЕНЦІЇ

Курс «Основи наукових досліджень» покликаний ознайомити студентів із основними проблемами методології та логіки наукового дослідження, з особливостями наукового пізнання, з тими прийомами, засобами та методами пізнання, з допомогою яких досягається отримання об'єктивно істинних знань в науці. Інтернаціоналізація вищої школи потребує виходу науки на якісно новий рівень, охоплення науково-дослідницького комплексу не лише України, а й світових тенденцій розвитку наукових шкіл. Саме тому необхідно допомогти студентам оволодіти найважливішими процедурами наукових досліджень, ознайомити їх з можливими підходами до накопичення та обробки фактичного матеріалу та використання вже досягнутого в науці, познайомити з вимогами, які висувають перед науковим викладом та доведенням. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є формування у студентів вмінь та навичок самостійного творчого мислення, швидкої адаптації до нових досягнень науки, свідомого використання методик та прийомів наукового аналізу, пошуку необхідної літератури, грамотного оформлення бібліографічного апарату згідно нових вимог та потреб сучасного суспільства.

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях: 1) основні проблеми, що вирішуються в межах теорії науки, 2) основні напрями та проблематика сучасних наукових досліджень, 3) організація та планування наукового дослідження та основні етапи його проведення, 4) методи та прийоми аналізу теоретичних та фактичних джерел з теми дослідження, 5) оформлення рефератів, курсових, дипломних та магістерських робіт, 6) оформлення та виконання наукової роботи українською та іноземною (англійською або німецькою) мовами.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

2.1. БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ

Першим завданням поточного модульного контролю в рамках змістового модуля I є складання бібліографічного опису джерел наукової літератури з однієї обраної галузі сучасної лінгвістики:

- дискурсологія
- антропологічна лінгвістика
- еколінгвістика
- етнолінгвістика
- етнопсихолінгвістика
- інтерлінгвістика
- квантитативна лінгвістика
(лінгвостатистика)
- когнітивна лінгвістика
- комп'ютерна лінгвістика
- компаративна лінгвістика
- комунікативна лінгвістика
- лінгвістика тексту
- лінгвістична гендерологія
(гендерна лінгвістика)
- лінгвістична персонологія
- лінгвістична прагматика
- лінгвістична семантика
- лінгвоекологія
- лінгвоконцептологія
- лінгвокультурологія
- лінгвокраїнознавство
- математична лінгвістика
- нейролінгвістика
- нейропсихолінгвістика
- ономасіологія (теорія номінації)
- ономастика
- паралінгвістика
- перекладознавство
- політична лінгвістика
- психолінгвістика
- семасіологія
- соціолінгвістика
- судова лінгвістика

Процеси інтернаціоналізації та Європеїзації у сфері вищої освіти і науки вимагають знань як українських, так і міжнародних стандартів проведення наукових досліджень і оформлення бібліографії відповідно.

Завдання передбачає виконання бібліографічного опису літературних джерел українських (О. П. Воробйова, В. В. Левицький) та зарубіжних (наприклад, G. Lakoff, Th. van Leeuwen та ін.) провідних науковців у трьох форматах.

Пошук *періодичних* та *неперіодичних* друкованих джерел здійснюють в бібліотеках та користуються *систематичними, абетковими* та *предметними каталогами*, де, відповідно, праці подано за галузями знань, в алфавітному порядку прізвищ авторів чи назв праць та за назвами творів із конкретних проблем і питань.

Бібліографічний опис друкується на папері формату А4 шрифтом 14 Arial через міжрядковий інтервал 1. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

У правому верхньому куті необхідно розмістити прізвище та ініціали студента (у дужках зазначається номер групи).

Рядком нижче великими жирними літерами по центру рядка друкується назва теми, відповідно якої складається бібліографічний опис.

Кожне джерело у бібліографічному описі нумерується та друкується з абзацу у алфавітному порядку.

Між списками слід робити один відступ та починати нумерацію спочатку.

Виконане завдання необхідно представити викладачеві в паперовій (двосторонній друк) та електронній (на електронну пошту викладача) формах.

Пошук електронних джерел здійснюють:

- в пошуковикі Google <https://www.google.com/>
- в сервісі для пошуку повнотекстових книг і журналів Google Books <https://books.google.com/>
- в пошуковій системі, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>
- в наукометричних базах даних **Web of Science** та **Scopus**

Доступ забезпечується лише в мережі університету

Адреса доступу до WoS: <https://goo.gl/Bzws7j>

Адреса доступу до Scopus: <https://www.scopus.com>

- в колекції монографій, підручників та довідкових видань видавництва Springer – **SpringerLink's eBook collection – Education**

Доступ забезпечується лише в мережі університету

Доступ за посиланням: <https://bit.ly/2Gq5vnG>

Період доступу: з 25.07.2019 до 25.07.2020

- в Інституційному репозитарії Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки для пошуку наукових фахових видань, опублікованих викладачами університету, за посиланням: <http://esnuir.eenu.edu.ua/>
- в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського для пошуку фахових статей, авторефератів дисертацій за посиланням: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- в пошуковій системі і базі даних наукових цитувань Open Ukrainian Citation Index (OUCI) за посиланням: <http://ouci.dntb.gov.ua/about/how-it-works/>

По-перше, бібліографічний опис літературних джерел повинен бути оформлений за новим стандартом ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання» та містити **20 позицій джерел за останні 10-15 років**.

- Приклади оформлення бібліографічного опису відповідно до ДСТУ 8302:2015 [Електронний ресурс] / Наук. б-ка ЗНУ ; авт.-уклад. Ю. Каганов. URL : <http://aphd.ua/pryklady-oformlennia-bibliohrafichnoho-opysu-vidpovidno-do-dstu-83022015>. - 12.07.2019

- Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015) [Електронний ресурс] / Наук. б-ка НаУКМА ; авт.-уклад. Т. О. Патрушева. URL : <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015>. (дата звернення: 12.07.2019)

<https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015-2017>

По-друге, бібліографічний опис цих же літературних джерел повинен бути оформлений за одним з міжнародних стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій:

- MLA (Modern Language Association) style
 - APA (American Psychological Association) style
 - Chicago style
 - Harvard style
 - Vancouver style
- Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах [Електронний ресурс] : метод. рек. / авт.-уклад.: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редкол.: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Наук.-техн. б-ка ім. Г. І. Денисенка Нац. техн. ун-ту України «Київ. політехн. ін.-т ім. Ігоря Сікорського» ; Укр. бібл. асоц. URL : <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681>

По-третє, третій список під заголовком **References** повинен містити транслітерацію **15-ти** літературних джерел українських провідних науковців (докторів та кандидатів наук) та бути оформленим відповідно до обраного Вами міжнародного стилю (наприклад, Harvard style).

- Транслітерацію слід здійснювати згідно затверджених правил транслітерації українського алфавіту латиницею постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2010 р. № 55
 - URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/243262567>
- Також можливе застосування онлайн-транслітератора із стандартом BGN/PCGN
 - URL : <http://translit.kh.ua/#bgn>

Список літератури («**References**») потрібно приводити повністю окремим блоком, повторюючи список літератури, який подається українською / російською мовою, незалежно від того, є в ньому іноземні джерела чи ні. Якщо в списку є посилання на іноземні публікації, вони повністю повторюються в списку, наведеному на латиниці.

Приклад статті з періодичного видання за стилем Harvard (Наукова бібліотека УІПА):

Автор (и) (рік видання) транслітерувати назву статті [Переклад назви статті англійською мовою]. *Назва періодичного видання*, випуск (vol.), Номер (no.), Сторінки (pp.).

Berezin AE (2009) Elevatsiya kontsentratsii triglitseridov v plazme krovi i kardiovaskulyarnyy risk [Triglycerides plasma level elevation and cardiovascular risk]. *Ukrainian Medical Journal*, vol. 3, no. 71, pp. 70-76.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ 1

Горайчук Ю. С. (Англм/с 1.11)

КОНЦЕПТУАЛЬНА МЕТАФОРА

1. Мартинюк А. П. Відтворення англійських конвенціональних метафор емоцій в українських перекладах. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Methodika викладання іноземних мов.* 2017. Вип. 85. С. 21–28.
2. Bühler D. Fotobücher als multimodale Metaphern – Eine Skizze. *Fotografieforschung: Das Blog der AG Fotografieforschung der Gesellschaft für Medienwissenschaft.* Jun 18, 2016. URL : <https://www.fotografieforschung.de/fotobuecher-als-multimodale-metaphern-eine-skizze/> (last access – 14.07.2019)
3. Forceville Ch. Metaphor in pictures and multimodal representations. *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought* / ed. Raymond W. Gibbs Jr. Cambridge : Cambridge University Press. 2008. P. 462–482.

Chicago Style

1. Мартинюк, Алла. 2017. “Відтворення англійських конвенціональних метафор емоцій в українських перекладах.” *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Methodika викладання іноземних мов.* 85:21-28.
2. Bühler, Daniel. 2016. “Fotobücher als multimodale Metaphern – Eine Skizze.” *Fotografieforschung: Das Blog der AG Fotografieforschung der Gesellschaft für Medienwissenschaft.* Accessed July 2019. <https://www.fotografieforschung.de/fotobuecher-als-multimodale-metaphern-eine-skizze/>
3. Forceville, Charles. 2008. Metaphor in pictures and multimodal representations. In *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*, edited by Raymond Gibbs Jr., 462–482. Cambridge: Cambridge University Press.

References (Chicago Style)

1. Martynyuk, Alla. 2017. "Vidtvorennya anhliys'kykh konventsional'nykh metafor emotsiy v ukrayins'kykh perekladakh [Rendering English conventional metaphors of emotion in Ukrainian translations]." *The Journal of V.N. Karazin Kharkiv National University. Series: Foreign Philology. Methods of Foreign Language Teaching* 85:21-28.
2. Bühler, Daniel. 2016. "Fotobücher als multimodale Metaphern – Eine Skizze." *Fotografieforschung: Das Blog der AG Fotografieforschung der Gesellschaft für Medienwissenschaft*. Accessed July 2019. <https://www.fotografieforschung.de/fotobuecher-als-multimodale-metaphern-eine-skizze/>
3. Forceville, Charles. 2008. Metaphor in pictures and multimodal representations. In *The Cambridge Handbook of Metaphor and Thought*, edited by Raymond Gibbs Jr., 462–482. Cambridge: Cambridge University Press.

2.2. АНОТАЦІЇ

Другим завданням поточного модульного контролю в рамках змістового модуля І є написання двох анотацій: **українською та англійською / німецькою мовами**. Анотацію українською мовою слід писати на основі української статті, англійською чи німецькою – на основі англійської або ж німецької статті. Анотації завжди супроводжують наукові статті, монографії, підручники, магістерські роботи, дисертації та мають на меті висвітлити основну думку та методи публікації в компактній та

переконливій формах. Необхідні розміри анотацій зазвичай вказують у символах (з пробілами), однак вимоги до обсягів статті та анотацій вказує редакційна колегія журналу. В більшості випадків вимагають дві анотації: перша – мовою статті, друга – англійською або іншою іноземною мовою. Анотація – це обличчя статті і саме вона визначає, чи будуть читати повний текст наукової публікації. Анотація повинна висвітлити *мету* публікації, *головну думку* автора статті, *матеріали* та *методи* дослідження й отримані *висновки* в стислій формі. В анотації ніколи не вказують числові показники, ніколи не повторюють дослівні речення з тексту статті та ніколи не цитують інших науковців. Стиль анотації вимагає уникнення вузькогалузевих термінів для охоплення ширшої аудиторії читачів, звертань від першої особи однини (натомість вживають безособові речення, наприклад, «досліджено», «виявлено», «доведено, що...» тощо), складних граматичних структур, які ускладнюють виявлення основної думки, натомість, варто будувати лаконічні речення із рівномірним вживанням активного та пасивного станів дієслів. Українські філологи рекомендують замінити дієслова, що закінчуються на *-ться*, на *ті*, що закінчуються на *-но*, наприклад, «стаття присвячується» на «статтю присвячено». Важливо також ознайомитися із новим українським правописом від 22 травня 2019 р., який знайдете за посиланням на сайті Міністерства освіти і науки України – <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

Після кожної анотації наводять **ключові слова** – слова або стійкі словосполучення із тексту анотації, які несуть смислове навантаження (наприклад, *концепт*, *концептуальна структура*). Сукупність ключових слів має відображати основний зміст наукової праці. Оптимальна кількість ключових слів чи словосполучень – від 7 до 10. Ключові слова покликані допомогти науковцю знайти статтю серед інших, групувати схожі статті, класифікувати статті в рамках інших угруповань, визначити

тематичну і термінологічну області наукової роботи. Ключові слова повинні включати ті терміни, з якими логічно пов'язана стаття. Для підвищення видимості статті і її цитування слід обов'язково правильно писати ключові слова, повторювати їх у тілі статті (маркетологи рекомендують не перевищувати середнього показника частоти – 3%), в заголовку, в описі картинок чи таблиць (якщо такі є). Щільність і частоту ключових слів можна перевірити сервісами Google Keyword Planner, Букварікс, запропонованими маркетологами за посиланням <https://ag.marketing/yak-pidibraty-klyuchovi-slova/>. Такий ретельний підбір слів слід проводити для анотації як українською, так й іноземною мовою.

Google Keyword Planner

Рис. 1

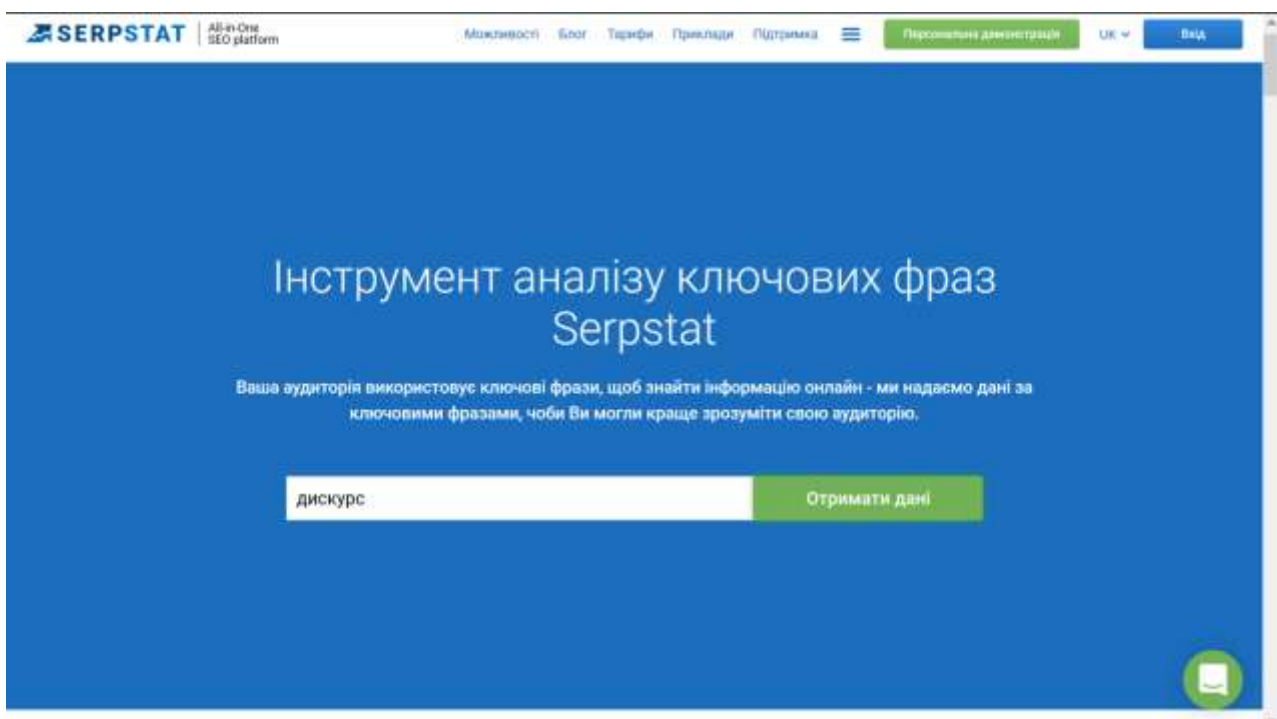

Рис. 2

#	Фраза	Складність фрази	Частотність (середня за рік)	Вартість (\$)	Конкуренція	Результатів	Соціальні доменні
1	дискурс	6.05	1 900	0	1	2.6M	we f w
2	дискурс это	3.74	210	0	0	68.5K	w
3	дискурс анализ	...	50	0	2	0	
4	политический дискурс	...	30	0	1	0	g w
5	дискурс анализ в лингвистике	...	10	0	0	0	w
6	группы дискурс	...	10	0	0	0	
7	интернет дискурс	...	10	0	2	0	
8	дискурс определение	...	10	0	0	0	
9	как define дискурс в власти	...	10	0	0	0	
10	как define дискурс	...	10	0	0	0	

Букварікс

Рис. 3

По запросу "science" найдено ключевых слов: 154 730

Ключевое слово	Слов	Символов	Частотность Весь мир	Частотность "Весь мир"
science	1	7	149 822	6 606
science fiction	2	15	2 272	217
science daily	2	13	488	359
computer science	2	16	6 466	416
aperture science	2	16	797	326
pronunciation science	2	20	1 595	364
science slam	2	12	674	226
data science	2	12	4 766	842
discovery science	2	17	2 437	402
science транскрипция	2	20	2 295	659
science произношение	2	20	1 595	364
naked science	2	13	2 928	2 152
транскрипция science	2	20	2 295	659
science adventure	2	17	310	227
science channel	2	15	748	506
science перевод	2	15	10 465	2 444

Для виконання цього завдання необхідно самостійно відшукати в періодичних та неперіодичних наукових виданнях дві наукові статті лінгвістичного спрямування (германське та романське мовознавство) та підготувати анотації на них. На цьому етапі навчання аналізу наукових

джерел рекомендовано обирати для ознайомлення статті визнаних вчених, а саме кандидатів наук, доцентів або докторів наук, професорів.

Обсяг кожної анотації – 1000 знаків (з пробілами) формату А4 шрифтом 14 Arial через 1 міжрядковий інтервал. На 1 сторінці А4 слід розмістити дві анотації, спершу українською мовою, потім – англійською або німецькою. Ключові слова двома мовами слід оформити за алфавітом. Після кожної анотації і ключових слів слід дати URL на тексти оригінальних статей. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

У правому верхньому куті необхідно розмістити прізвище та ініціали студента (у дужках зазначається номер групи).

Рядком нижче великими жирними літерами по центру рядка друкується слово **АНОТАЦІЯ**.

Наступний рядок містить ініціали та прізвище автора статті, а також назву статті, виділені жирним шрифтом.

Після анотації наводяться ключові слова.

Рядком нижче великими жирними літерами по центру рядка друкується слово **SUMMARY** або **ZUSAMMENFASSUNG**.

Наступний рядок містить ім'я та прізвище автора статті, а також назву статті мовою оригіналу (англійською або німецькою), виділені жирним шрифтом.

Після анотації наводяться ключові слова або словосполучення: **Keywords** або **Schlüsselwörter**

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ 2

Горайчук Ю. С. (Англм/с 1.11)

АНОТАЦІЯ

А. П. Мартинюк. Відтворення англійських конвенціональних метафор емоцій в українських перекладах.

текст анотації

Ключові слова: *конвенціональна метафора, концептуалізація, лінгвокультура, метафорична модель, образ-схема, переклад*

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VKhIPG_2017_85_5

SUMMARY / ZUSAMMENFASSUNG

A. Verbytska. Metaphorical profile of distress in English media discourse

текст анотації

Keywords / Schlüsselwörter: *emotion concept, conceptual mapping, distress, media discourse, metaphor, metaphorical profile, metonymy*

URL: <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/topling.2017.18.issue-2/topling-2017-0010/topling-2017-0010.pdf>

2.3. ТЕЗИ

Другим завданням поточного модульного контролю в рамках змістового модуля І є написання тез українською мовою. «Тези доповіді – це опубліковані до початку наукової конференції (з'їзду, конференції, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, де викладено основні аспекти наукової доповіді» (Конверський 2010, с. 114). Всі наукові

публікації й тези включно повинні містити оригінальні авторські матеріали, відсутні в інших публікаціях. Такий вид наукової роботи може містити виклад однієї або декількох тез. Автор послідовно вказує *тезу* наукової доповіді, далі *обґрунтовує* її, потім наводить *докази* та *аргументи* та врешті підсумовує *результати* та окреслює подальші *перспективи*. Кожну тезу починають з нового рядка, кожна теза містить самостійну думку, викладену в одному або кількох реченнях. Після формулювання суті ідеї чи положення, дозволено включати фактичний або цифровий матеріал. Посилання на джерела, цитати в тезах використовуються рідко.

Завдання вимагає самостійно відшукати в періодичних та неперіодичних наукових виданнях наукову статтю лінгвістичного спрямування (германське та романське мовознавство) та підготувати тези до неї. Студент подає тези разом із ксерокопією статті, до якої вони написані.

Обсяг тез – 1,5 сторінки формату А4 шрифтом 14 Arial через 1 міжрядковий інтервал. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

У правому верхньому куті необхідно розмістити прізвище та ініціали студента (у дужках зазначається номер групи).

Наступний рядок містить ініціали та прізвище автора статті, а також назву статті.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ЗАВДАННЯ 3

Горайчук Ю. С. (Англм/с 1.11)

А. П. Мартинюк. Відтворення англійських конвенціональних метафор емоцій в українських перекладах.

ТЕКСТ ТЕЗ

Приклади тез можна переглянути в збірнику матеріалів (частина 2 зі ст. 770 у 2019 р.) щорічної **Міжнародної науково-практичної конференції студентів і аспірантів «Молода наука Волині: пріоритети та перспективи досліджень»**, яка проводиться у травні в Східноєвропейському національному університеті ім. Лесі Українки, за посиланням <https://ra.eenu.edu.ua/naukove-tovarystvo/moloda-nauka-volyni/>. Приклад вимог оформлення тез можна знайти в інформаційному листі там же. Окрім вищезазначеної конференції, студентів університету заохочують брати участь у щорічному **науково-практичному студентському семінарі «Актуальні проблеми романо-германської філології»**, який проводять також в травні в рамках Фестивалю науки на факультеті іноземної філології. Ще однією можливістю є осіння **студентська наукова конференція «Лінгвістичні горизонти ХХІ століття»**, яку проводять в листопаді. За деталями згаданих конференцій звертайтеся на кафедри факультету! Для самостійного пошуку студентських наукових подій (конференцій, науково-практичних семінарів тощо) можна скористатись соціальною науковою мережею **Scientific Social Community** за посиланням: <https://www.science-community.org/uk/conferences/Ukraine/>

3. ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ РЕФЕРУВАННЯ МОНОГРАФІЇ

Основне завдання цього виду діяльності – навчити студентів коротко, точно, логічно та критично викласти сутність наукової роботи без спотворень та суб'єктивної оцінки, дотримуючись чіткої структури та користуючись українським науковим стилем письма. *Отримані навички дозволять студенту* успішно складати короткі письмові виступи для майбутніх публічних доповідей на конференціях, симпозіумах, семінарах та інших науково-дослідних студентських заходах.

Реферати класифікують на **наукові**, складені на основі проведеного власного дослідження, **інформативні**, які стисло розкривають зміст наукової праці (монографії в цьому випадку), містять аргументи, основні дані та висновки, **індикативні**, що стисло передають зміст з метою допомогти читачеві вирішити, чи йому варто звертатись до тієї чи іншої наукової праці, **продуктивні** реферати, де референт (той, хто пише реферат) творчо і критично осмислює реферовані джерела, **репродуктивні**, у яких референт лише відтворює зміст певної первинної наукової праці (Швець 2016, с. 101-102), **розширені / зведені / багатоджерельні / оглядові** реферати, що передбачають самостійну аналітичну роботу над джерелами з певної теми.

*Для виконання цього ІНДЗ студенти працюватимуть над **інформативним, продуктивним, одноджерельним / монографічним рефератом** з дотриманням такого порядку:*

1. Студент повинен самостійно підібрати монографію, яка повинна бути присвячена вирішенню проблем, що формують сферу інтересів одного з напрямків лінгвістичних досліджень (германські мови).
2. Студент самостійно складає **план** реферату та формулює **мету** реферату. Композиція реферату повинна охоплювати такі обов'язкові компоненти:

Вступ. Містить короткі вихідні дані про реферовану наукову працю (назва, де опубліковано, рік публікації, ПІБ автора, спеціальність, вчений ступінь і звання), формулювання мети та проблематики реферату.

Основна частина. Містить вичерпний виклад змісту реферованого тексту з теми. Може складатися з кількох розділів або підрозділів, що залежить від теми, проблематики та обсягу матеріалу реферату. Тут наводять й аргументують основні тези наукової праці.

Висновки. Містить узагальнення з проблематики реферату, власні міркування і умовиводи, загальний висновок виконаної роботи.

3. Студент пише реферат відповідно до складеного плану. Реферат пишуть своїми словами, дотримуючись норм українського наукового мовлення. Коли в рефераті використовують визначення, цитати, які ілюструють те чи інше положення, а також висловлювання, з якими референт не згоден, слід посилатися на джерело із зазначенням сторінок, наприклад (с. 5).
4. Студент повинен до закінчення курсу (у встановлений провідним викладачем строк) здати готовий інформативний реферат в *паперовій* (надрукований із двох сторін) та *електронній* (електронна пошта) *формах*. Реферат друкують за допомогою комп'ютера на білому папері формату А4 шрифтом 14 Arial через 1 міжрядковий інтервал. Обсяг машинописного тексту повинен становити 11 сторінок. Текст необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: лівий – не менше 20 мм, правий – не менше 10 мм, верхній – не менше 20 мм, нижній – не менше 20 мм.
5. Якщо монографія для реферування є в електронному варіанті, потрібно вислати посилання для завантаження або файл на електронну пошту викладача разом із виконаним рефератом.
6. Реферат повинен відповідати вимогам до написання та оформлення студентських навчально-дослідних робіт такого типу.

Приклади підбору наукових монографій:

- Біскуб І. П., Данильчук А. Л., Макарук Л. Л. Філософія, суспільство, мова : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 224 с.
- Бондаренко Е. В., Мартинюк А. П., Фролова І. Е., Шевченко І. С. Как нарисовать портрет птицы: методология когнитивно-коммуникативного анализа языка : кол. монографія. Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2017. 246 с.
- Каліщук Д. М. Концептуальні стилі англomовних політиків (на матеріалі політичного дискурсу Дж. Буша мол., Б. Обама) : монографія. Луцьк : АКВА ПРІНТ, 2018. 192 с.

- Ущина В. А. *Позиціонування суб'єкта в англomовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект* : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 380 с.

ПРИКЛАД ОФОРМЛЕННЯ ІНДЗ

Горайчук Ю. С. (Англм/с 1.11)

Реферування монографії

Ущина В. А. *Позиціонування суб'єкта в англomовному дискурсі ризику: соціокогнітивний аспект.*

текст реферату

Корисні посилання для покращення наукового мовлення:

1. Анотації до статей. Як писати анотацію до статті: приклад. *Порадимо: Ви шукали – ми знайшли*. 21.03.2015. Доступно: <https://poradumo.com.ua/20735-anotatsiyi-do-statey-yak-pisati-anotatsiyu-do-statti-priklad/> (дата звернення – 02.08.2019)
2. Селігей П. *Світло і тіні наукового стилю*. Київ : Києво-Могилянська академія, 2018. 628 с.
3. Єфремова Н. В. *Основи наукових досліджень* : робоча навч. прогр. і метод. рек. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 36 с.
4. Zhabotynska S. *English clichés of scholarly texts: A thesaurus (Materials for teaching Academic Writing)*. Summer school 'English Research Writing in Linguistics'. Kyiv : Kyiv National Linguistic University. 29 June – 1 July, 2015. 75 p.
5. Bauer I. *Helpful German Expressions to Organize Your Writing*. *ThoughtCo*. February 08, 2019. <https://www.thoughtco.com/about-german-writing-1445259> (last access – 02.08.2019)

6. Esselborn-Krumbiegel H., Graefen G., Moll M., Steets A., Kühtz S. Redemittel für schriftliche, wissenschaftliche Texte. https://www.ph-freiburg.de/fileadmin/dateien/zentral/schreibzentrum/typo3content/Lehr_e_SS13/Redemittel_f%C3%83_r_schriftliche_wissenschaftliche_Texte.pdf (last access – 02.08.2019)

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ

4.1. Змістовий модуль I. Загальні питання теорії науки.

ТЕМА 1. Наука як система уявлень про світ: 1) Сутність науки. Особливості наукового пізнання; 2) Етапи розвитку науки; 3) Класифікація наук.

ТЕМА 2. Теоретична основа наукових досліджень: 1) Структура наукової теорії; 2) Функції наукової теорії.

ТЕМА 3. Методологія і методи наукових досліджень: 1) Методологія дослідження; 2) Методи наукових досліджень.

ТЕМА 4. Мовознавство як наука: 1) Місце мовознавства в системі наук; 2) Актуальні напрями сучасної лінгвістики.

ТЕМА 5. Методологічна основа мовознавчих досліджень: 1) Особливості мовознавчої методології; 2) Наукова парадигма сучасної лінгвістики; 3) Загальні методологічні принципи сучасного мовознавства: експансіонізм, експланаторність, антропоцентризм.

ТЕМА 6. Методи і процедури лінгвістичного аналізу: 1) Гіпотетико-дедуктивний метод; 2) Компонентний аналіз. Процедура семантичного розгортання; 3) Статистичні методи в лінгвістиці; 4) Дистрибутивний аналіз; 5) Валентнісний аналіз; 6) Контекстологічний аналіз; 7) Методики концептуального аналізу; 8) Метод опозицій.

4.2. Змістовий модуль II. Організаційні основи наукового дослідження.

ТЕМА 7. Логіка наукового дослідження: 1) Дослідження як форма розвитку науки; 2) Загальна схема наукового дослідження; 3) Пошук та

підбір необхідної інформації. Загальна характеристика джерел і посібників; 4) Особливості обробки теоретичної інформації.

ТЕМА 8. Види студентських навчально-дослідницьких робіт: 1) Реферат; 2) Курсова робота; 3) Магістерська робота (Порядок виконання роботи; Композиція роботи; Вимоги до навчально-дослідницької роботи; Критерії оцінювання наукової роботи).

ТЕМА 9. Особливості оформлення студентських навчально-дослідницьких робіт: 1) Вимоги до композиції наукової роботи, рубрикації тексту та прийомів викладу наукових матеріалів; 2) Загальні вимоги до оформлення рукопису дипломної/магістерської роботи; 3) Особливості українського наукового мовлення; 4) Оформлення цитат та посилань на використані джерела у тексті дипломної/магістерської роботи; 5) Оформлення списку використаних джерел, джерел ілюстративного матеріалу та додатків.

5. РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття з дисципліни «Основи наукових досліджень» проводяться у вигляді серії презентацій з певних підтем у межах тієї чи іншої теми (див. таблиці 1.1 й 1.2), підготовлених та проведених студентами факультету. Такий формат семінарів-воркшопів відповідає найкращим європейським традиціям та покликаний спрямувати студентів до самостійного наукового пошуку, обробки та представлення інформації іншим студентам (peer-teaching).

Вимоги до оформлення презентації:

1. Дотримуватися оптимального розміру шрифту 18-24, не використовувати яскраві жовті, зелені, рожеві кольори. Стиль – офіційний із можливим застосуванням аудіовізуальних засобів. Тривалість презентації – **15-20 хвилин.**

2. Презентація повинна відображати головні ідеї усної презентації і не дублювати її текст, довжина тексту повинна бути короткою та ілюстративною. Часто набагато краще працюватиме зображення, за яким стоїть якась історія, ніж великий шрифт чи позначка.
3. Презентацію необхідно завершувати списком використаних джерел (друкованих, електронних тощо), використаних для її підготовки.
4. Після презентації обов'язково слід розробити короткий тест чи вікторину для повтору матеріалу слухачами на 5-10 запитань або іншої форми контролю.
5. ПІСЛЯ представлення презентації на семінарі її можна прикріпити на дошці в онлайн-менеджері Trello, щоб інші могли переглядати її. Для цього зареєструйтеся за посиланням <https://trello.com/> та надішліть викладачеві зареєстроване ім'я користувача. Вас буде додано до членів дошки (Рис. 4), куди слід прикріплювати презентації з відповідної підтеми (Рис. 5), натиснувши на кнопку «Attachment».

Рис. 4

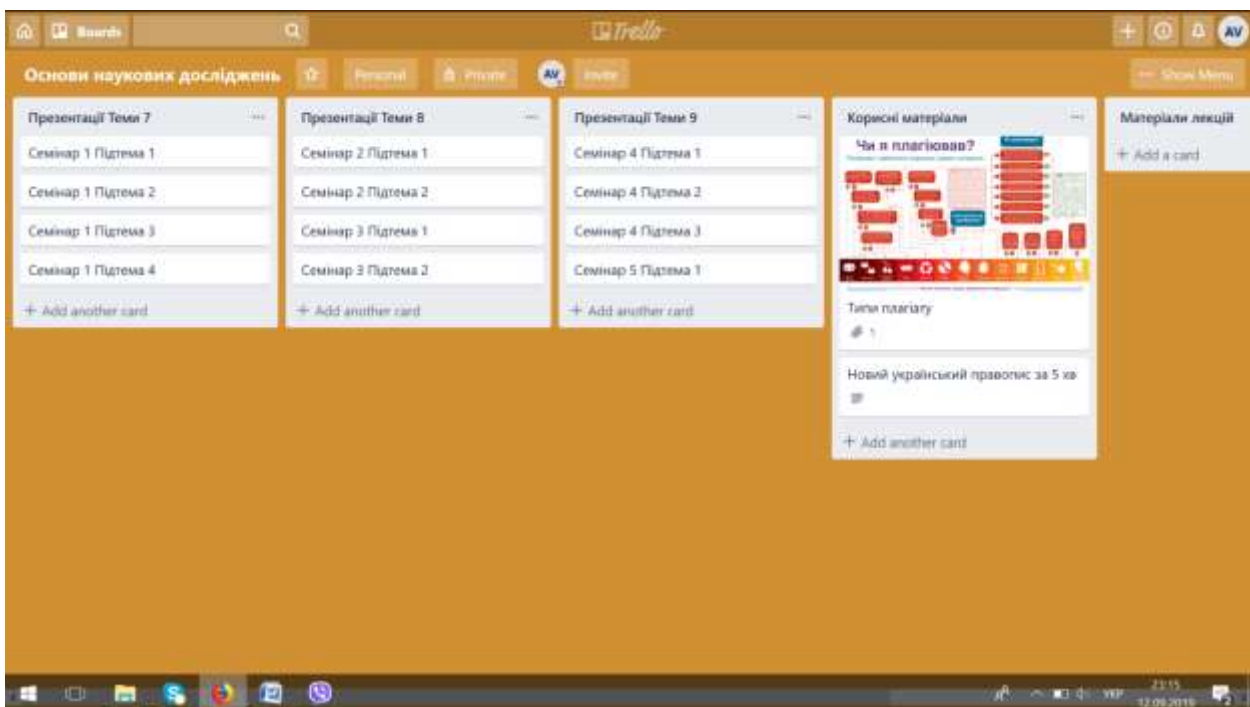
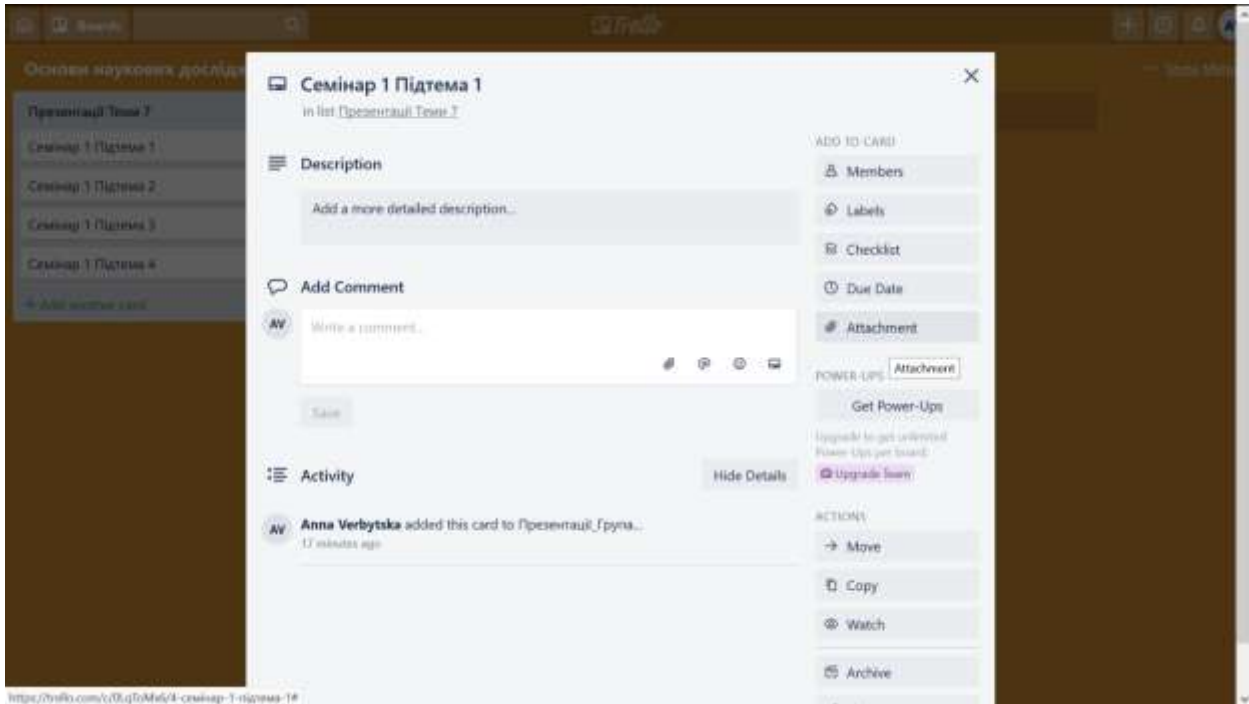

Рис. 5

Таблиця 1.1.

5.1. Теми і підтеми семінарських занять (денна форма)

Порядок семінарів	Назви тем і підтем	ПІБ студентів для підготовки презентацій
Тема 7. Логіка наукового дослідження		
Семінар 1	<p>Підтема 1. Дослідження як форма розвитку науки;</p> <p>Підтема 2. Загальна схема наукового дослідження;</p> <p>Підтема 3. Пошук та підбір необхідної інформації. Загальна характеристика джерел і посібників;</p> <p>Підтема 4. Особливості обробки теоретичної інформації.</p>	

Тема 8. Види студентських науково-дослідних робіт		
Семінар 2	<p>Підтема 1. Порядок виконання реферату, композиція реферату; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання реферату</p> <p>Підтема 2. Порядок виконання курсової роботи, композиція курсової роботи; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання курсової роботи</p>	
Семінар 3	<p>Підтема 1. Порядок виконання магістерської роботи, композиція магістерської роботи; вимоги до цієї навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання магістерської роботи</p>	
Тема 9. Особливості оформлення студентських науково-дослідних робіт		
Семінар 4	<p>Підтема 1. Особливості українського наукового мовлення (українського, англійського, німецького);</p> <p>Підтема 2. Оформлення цитат та посилань на використані джерела у тексті курсової / дипломної / магістерської роботи;</p> <p>Підтема 3. Оформлення списку</p>	

	використаних джерел, джерел ілюстративного матеріалу та додатків.	
Семінар 5	Підтема 1. Застосування бібліографічних менеджерів для оформлення посилань різних стилів на використані джерела у текстах навчально-дослідницьких робіт (Mendeley, EndNote, Zotero).	

Таблиця 1.2

**5.2. Теми і підтеми семінарських занять
(заочна форма спеціальності 035 – Філологія)**

Порядок семінарів	Назви тем і підтем	ПІБ студентів для підготовки презентацій
Тема 6. Тема 7. Логіка наукового дослідження		
Семінар 1	Підтема 1. Дослідження як форма розвитку науки; Підтема 2. Загальна схема наукового дослідження; Підтема 3. Пошук та підбір необхідної інформації. Загальна характеристика джерел і посібників; Підтема 4. Особливості обробки теоретичної інформації.	
Тема 8. Види студентських науково-дослідних робіт		
Семінар	Підтема 1. Порядок виконання	

2	<p>реферату, композиція реферату; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання реферату</p> <p>Підтема 2. Порядок виконання курсової роботи, композиція курсової роботи; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання курсової роботи</p> <p>Підтема 3. Порядок виконання магістерської роботи, композиція магістерської роботи; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання магістерської роботи</p>	
Тема 9. Особливості оформлення студентських науково-дослідних робіт		
Семінар 3	<p>Підтема 1. Особливості українського наукового мовлення (українського, англійського, німецького);</p> <p>Підтема 2. Оформлення цитат та посилань на використані джерела у тексті курсової / дипломної / магістерської роботи;</p> <p>Підтема 3. Оформлення списку використаних джерел, джерел ілюстративного матеріалу та</p>	

	додатків.	
--	-----------	--

Таблиця 1.3.

**5.3. Теми і підтеми семінарських занять
(заочна форма спеціальності 01 – Освіта)**

Порядок семінарів	Назви тем і підтем	ПІБ студентів для підготовки презентацій
Тема 7. Логіка наукового дослідження		
Семінар 1	<p>Підтема 1. Дослідження як форма розвитку науки;</p> <p>Підтема 2. Загальна схема наукового дослідження;</p> <p>Підтема 3. Пошук та підбір необхідної інформації. Загальна характеристика джерел і посібників;</p> <p>Підтема 4. Особливості обробки теоретичної інформації.</p>	
Тема 8. Види студентських науково-дослідних робіт		
Семінар 2	<p>Підтема 1. Порядок виконання реферату, композиція реферату; вимоги до навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання реферату</p> <p>Підтема 2. Порядок виконання курсової роботи, композиція курсової роботи; вимоги до навчально-дослідницької роботи;</p>	

	<p>критерії оцінювання курсової роботи</p> <p>Підтема 3. Порядок виконання магістерської роботи, композиція магістерської роботи; вимоги до цієї навчально-дослідницької роботи; критерії оцінювання магістерської роботи</p>	
--	--	--

Джерела пошуку безкоштовних чи free trial версій бібліографічних менеджерів:

EndNote. URL: <https://endnote.com/downloads/30-day-trial/>

https://www.бібліотекар.укр/2012/03/mendeley_28.html

Mendeley. URL: https://www.mendeley.com/?interaction_required=true

Zotero. URL: <https://github.com/zotero>

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Під час вивчення курсу «Основи наукових досліджень» студент виконує такі види роботи: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання завдань для самостійного опрацювання, індивідуальних завдань, складання заліку.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Сумарна кількість балів, яку студент отримує під час вивчення курсу «Основи наукових досліджень» за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, якій відповідає: зараховано/не зараховано (з можливістю повторного складання)

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 – 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 – 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного

Поточний контроль

Поточний контроль включає перевірку рівня знань студента під час опрацювання теоретичного матеріалу за тематикою курсу, а саме, роботу студента на семінарських заняттях (максимум 15 балів), завдань для самостійного опрацювання (максимум 15 балів), індивідуальних завдань (максимум 10 балів). Максимальна кількість балів за поточний контроль після вивчення теоретичного матеріалу, завдань для самостійного опрацювання та ІНДЗ дорівнює 40 балів.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль відбувається у формі заліку. Залік складається з підсумкового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів за підсумковий тест дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за усну відповідь дорівнює 30 балам. Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 60. Підсумковий тест та усна відповідь є відображенням теоретичного та практичного матеріалу, засвоєного під час опрацювання курсу.

Студенту, який після написання підсумкового тесту набрав кількість балів, достатню для отримання заліку (не менше 60 балів), за бажанням підсумкова оцінка виставляється автоматично.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем, або перездати будь-яку тему, написавши тест тощо).

Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за роботу протягом семестру: $40+60 = 100$ балів.

Поточний контроль (маx = 40 балів)				Модульний контроль (маx = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4		
Семінарські заняття	Самостійні завдання		ІНДЗ	Підсумкови й тест	Усна відпові дь	
15	1	2	3	10	30	30
	5	5	5			
						100

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бистрицька А. К., Догадайло Я. В. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для студентів напряму підготовки «Менеджмент». Харків, 2017. 75 с. URL: http://dl.khadi.kharkov.ua/pluginfile.php/43105/mod_resource/content/1/OND%20Konspekt%20Lektsiy%202017%20Dogadaylo%20Ya.pdf
2. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник для бакалаврів, магістрантів і аспірантів екон. спец. вищ. навч. закл. освіти. К. : АБУ, 2002. 480 с.
3. Вимоги до написання і оформлення курсових робіт. URL: https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/vimogi_do_kursovih_robit.pdf
(дата звернення – 14.07.2019)
4. Вимоги до написання і оформлення магістерських робіт. URL: https://eenu.edu.ua/sites/default/files/Files/vimogi_do_magisterskih.pdf
(дата звернення – 14.07.2019)
5. Єфремова Н. В. Методичні рекомендації до оформлення та виконання наукових робіт на здобуття кваліфікації спеціаліста (магістра). Для студентів факультету романо-германської філології / Н. В. Єфремова, Л. Є. Смалько. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. 40 с.
6. Єфремова Н. В. Основи наукових досліджень : робоча навч. прогр. і метод. рек. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 36 с.
7. Ковальчук В. В., Моїсеєв Л. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вузів, реком. МОНУ. 5-те вид. К. : Професіонал, 2008. 240 с.
8. Колесников О. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
9. Колісніченко Е. В. Основи наукових досліджень : опорний конспект лекцій. Суми : Сумський державний університет, 2012. 83 с.

10. Кравченко Н. К. Методи лінгвістичних досліджень, 2019. URL: <http://discourse.com.ua/lekci/metodi-lingvistichnih-doslidzhen/> (дата звернення – 14.07.2019)
11. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2006. 206 с.
12. Мартинюк А. П. Основи наукових досліджень у лінгвістиці : навч.-метод. посіб. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2007. 40 с.
13. Марцин В. С., Міценко Н. Г., Даниленко О. А. Основи наукових досліджень : навч. посіб. Л. : Ромус-Поліграф, 2002. 128 с.
14. Методологія лінгвістики. URL: http://www.krugosvet.ru/enc/gumanitarnye_nauki/lingvistika/METODOLOGIYA_LINGVISTIKI.html?page=0,9 (дата звернення – 14.07.2019)
15. Організація та методологія наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
16. Пилипчук М. І., Григор'єв А. С., Шостак В. В. Основи наукових досліджень : підруч. К. : Знання, 2007. 270 с.
17. Селіванова О. О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). К. : Вид-во укр. фітосоціологічного центру, 1999. 148 с.
18. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
19. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ : Києво-Могилянська Академія, 2018. 628 с.
20. Соловйов С. М. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр учбової літератури, 2007. 176 с.
21. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень: підруч. К. : Знання, 2007. 317 с.
22. Сухорольська С. М., Федоренко О. І. Методи лінгвістичних досліджень : навч. посібник. Львів : Інтелект-захід, 2009. 348 с.

